

Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

15-09-2020 08:30

Lokale 398, Rådhuset

Indhold

Kategori - Til godkendelse

Punkt 1: Dagsorden.....	1
Punkt 2: Referat	1
Punkt 3: Erfaringsopsamling om borgererfaringer under Corona-krisen.....	2
Punkt 4: Drøftelse af antal indskrivninger i HUUS.....	3
Punkt 5: Social- og Beskæftigelsesudvalgets besøgsdage november 2020.....	4

Kategori - Til orientering

Punkt 6: Orientering om udvalgs mødet.....	5
Punkt 7: Orientering fra Magistraten.....	6
Punkt 8: Social ulighed i sundhed og sygdom.....	7
Punkt 9: Bordrunde.....	8

Punkt 1: Dagsorden

Punkt 2: Referat

Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

07-09-2020 11:30

Rådmandens kontor, Rådhuset

Indhold

Kategori - Til godkendelse

Punkt 1: Dagsorden.....	1
Beslutning for Punkt 1: Dagsorden.....	1
Punkt 2: Referat.....	1
Beslutning for Punkt 2: Referat.....	1
Punkt 3: Danmarkskort p�det sociale omr�de 2019.....	1
Beslutning for Punkt 3: Danmarkskort p�det sociale omr�de 2019.....	1

Kategori - Til orientering

Punkt 4: Status p�det sociale frikort.....	1
Beslutning for Punkt 4: Status p�det sociale frikort.....	2
Punkt 5: Orientering fra Magistraten.....	2
Beslutning for Punkt 5: Orientering fra Magistraten.....	2
Punkt 6: Orientering om udvalgs�det.....	2
Beslutning for Punkt 6: Orientering om udvalgs�det.....	2
Punkt 7: Bordrunde.....	2

Punkt 1: Dagsorden

Beslutning for Punkt 1: Dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 2: Referat

Beslutning for Punkt 2: Referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 3: Danmarkskort på det sociale område 2019

Beslutning for Punkt 3: Danmarkskort på det sociale område 2019

Det indstilles,

At 1) Byrådsindstilling om danmarkskortet på det sociale område godkendes og fremsendes til høring i handicaprådet

At 2) Byrådsindstillingen efter høring i handicaprådet fremsendes til orientering til Social- og Beskæftigelsesudvalget med efterfølgende fremlæggelse for Byrådet til efterretning

LH præsenterede danmarkskortet på det sociale område 2019. Herunder indstilling og bilag til Byrådets behandling.

Mødekredsen drøftede proces for høring og politisk behandling. Herunder:

- KW ønskede, at det tidligere fremsendte notat m. afdækning af Ankestyrelsens hjemvisninger af afgørelser på det sociale område vedlægges som supplerende bilag til høringsprocessen og den politiske behandling.
- KW ønskede også, at det tidligere fremsendte notat om mulighed for ændring i administration af dækning af merudgifter vedlægges som supplerende bilag til den politiske behandling.

FS følger op og renskriver notaterne til ekstern anvendelse.

- KW ønskede også, at der udarbejdes og fremsendes et notat med centrale pointer fra høringsperioden til godkendelse i eDoc.
- BHA vurderede, at der skal tilføjes et afsnit om, hvad det vil koste af ressourcer, hvis der skal sættes målrettet ind for at få bedre omgørelsestal.

KW tiltrådte indstillingens at-punkter med ovenstående bemærkninger in mente.

FS følger op og koordinerer evt. med MØB.

Punkt 4: Status på det sociale frikort

Beslutning for Punkt 4: Status på det sociale frikort

Det indstilles:

At 1) Vedlagte notat vedr. sociale frikort drøftes og tages til efterretning.

VJ præsenterede status for anvendelse af sociale frikort og initiativets fremtidsperspektiver.

Mødekedsen drøftede fremtidsperspektiverne for brug af sociale frikort. Herunder:

- KW ønskede, at vedlagte notat fremsendes til formanden for Social- og Beskæftigelsesudvalget og socialordføreren fra Socialdemokratiet til orientering. OL følger op og koordinerer fremsendelse med FS.

KW tog orienteringen til efterretning med ovenstående bestilling in mente.

Punkt 5: Orientering fra Magistraten

Beslutning for Punkt 5: Orientering fra Magistraten

KW orienterede om det seneste (07.09.20, red.) møde i Magistraten.

- KW ønskede, at der - via bemærkninger til kommende møde i Magistraten - fremsendes aktuelle tal for udvikling i ledighed inden for detailhandlen. Såfremt det er muligt, skal der også være tal for den type job, som ledige finder (via A-kasserne?). FS følger op.

Punkt 6: Orientering om udvalgsrådet

Beslutning for Punkt 6: Orientering om udvalgsrådet

Mødekedsen drøftede dagsordenen for det kommende møde (16.09.20, red.) i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Punkt 7: Bordrunde

Punkt 3: Erfaringsopsamling om borgererfaringer under Corona-krisen

Indstilling

Til Rådmanden
Fra Innovation og Samskabelse, Fagligt Sekretariat
Dato 4. september 2020

Erfaringsopsamling om borgererfaringer under Corona-krisen

Resumé

Direktionen i Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse har ønsket en undersøgelse og opsamling af borgernes erfaringer med de kommunale tilbud i MSB i forbindelse med håndteringen af corona-krisen i perioden marts til juni 2020.

Formålet med undersøgelsen er at *undersøge borgernes oplevelse af nedlukningen og ændringer i de kommunale tilbud, herunder de alternative tilbud, der blev sat i værk, eksempelvis digitale løsninger og virtuelle møder – og hvordan det har påvirket borgernes dagligdag.*

Der er udvalgt tre områder til erfaringsopsamlingen:

- 1) Dagtilbudsområdet under Voksne, Job og Handicap
- 2) Bostøtteområdet under Job, Udsatte og Socialpsykiatri
- 3) Sygedagpengeområdet under Job, Sundhed og Ydelse

Der er foretaget en kvalitativ undersøgelse baseret på interviews (fokusgruppe- og individuelle interviews) med udvalgte borgere i de tre områder.

Undersøgelsens resultater

Overordnet viser resultaterne, at:

- Corona-krisen har vist andre veje og muligheder for, hvordan kommunens tilbud til borgere kan tilrettelægges.
- Nedlukningen og de alternative tilbud har dog påvirket de adspurgte borgere meget forskelligt.

- Oplevelsen afhænger blandt andet af, hvor udfordret borgeren er, og hvor meget privat netværk, der har været omkring den enkelte.
- Borgere i dagtilbud i VJH har haft det sværest ved nedlukningen af deres aktivitetstilbud, mens oplevelserne på bostøtte- og sygedagpengeområdet er mere differentierede
- Særligt på sygedagpengeområdet synes der at være et stort potentiale i at bygge videre på erfaringerne fra Corona-tiden

Erfaringsopsamlingen har været forelagt direktionen, som bemærkede, at opfølgningen giver et godt perspektiv for, hvilke erfaringer borgerne har gjort sig med indsatser under corona.

Beslutning

At 1) At rådmanden tager erfaringsopsamlingen til efterretning

At 2) At det drøftes om erfaringsopsamlingen skal fremsendes til orientering til Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Bilag

Bilag 1: Borgererfaringer med Aarhus Kommunes tilbud under Corona-krisen

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 20/075384-5

Socialforvaltningen

Antal tegn: [Klik her for at angive tekst.](#)

Sagsbehandler: Ingeborg Kragegaard

E-post: inkra@aarhus.dk

Borgererfaringer

med Aarhus Kommunes tilbud under Corona-krisen

Erfaringsopsamling
August 2020

Ingeborg Kragegaard
Majbrit Mølgaard Nielsen
Innovation og Samskabelse, Fagligt Sekretariat

Resumé

- Corona-krisen har vist andre veje og muligheder for, hvordan kommunens tilbud til borgere kan tilrettelægges.
- Nedlukningen og de alternative tilbud har dog påvirket de adspurgte borgere meget forskelligt.
- Oplevelsen afhænger blandt andet af, hvor udfordret borgeren er, og hvor meget privat netværk, der har været omkring den enkelte.
- Borgere i dagtilbud i VJH har haft det sværest ved nedlukningen af deres aktivitetstilbud, mens oplevelserne på bostøtte- og sygedagpengeområdet er mere differentierede
- Særligt på sygedagpengeområdet synes der at være et stort potentiale i at bygge videre på erfaringerne fra Corona-tiden

Dagtilbudsområdet (VJH)

De adspurgte borgere har alle oplevet nedlukningen som forvirrende. De er glade for at vende tilbage til aktivitetscenteret og ønsker en hverdag som før corona-krisen.

Bostøtteområdet (JUS)

Hovedparten af de adspurgte borgere har haft vanskeligt ved at håndtere den nye dagligdag under corona-krisen med nedlukningen af fysisk bostøtte. For nogle har det betydet indlæggelse, mens andre har fundet nye ressourcer gennem netværk og nye hverdagsrutiner.

Telefonisk og virtuel bostøtte kan ikke erstatte de fysiske møder, men kan være et godt supplement.

Sygedagpengeområdet (JSY)

Borgere på sygedagpenge har taget godt imod den alternative beskæftigelsesindsats under corona-krisen.

Erfaringer med nye alternative mødeformer (virtuelt og telefonisk) og øget inddragelse af borgerne i deres forløb, herunder kontakt, indsats og opfølgning før, under og efter sygemelding kan tænkes mere ind i sygedagpengeindsatsen fremadrettet.

Baggrund og formål

Direktionen i Magistraten for Sociale Forhold og Beskæftigelse har ønsket en undersøgelse og opsamling af borgeres erfaringer med de kommunale tilbud i MSB i forbindelse med håndteringen af corona-krisen i perioden marts til juni 2020.

Formålet med undersøgelsen er:

At undersøge borgernes oplevelse af nedlukningen og ændringer i de kommunale tilbud, herunder de alternative tilbud, der blev sat i værk, eksempelvis digitale løsninger og virtuelle møder – og hvordan det har påvirket borgernes dagligdag.

**Dagtilbuds-
området
(VJH)**

Tre udvalgte områder

**Bostøtte-
området
(JUS)**

**Sygedag-
pengeområdet
(JSY)**

Der er udvalgt tre områder til erfaringsopsamlingen:

- 1) Dagtilbudsområdet under Voksne, Job og Handicap
- 2) Bostøtteområdet under Job, Udsatte og Socialpsykiatri
- 3) Sygedagpengeområdet under Job, Sundhed og Ydelse

Der er foretaget en kvalitativ undersøgelse baseret på interviews (fokusgruppe- og individuelle interviews) med udvalgte borgere i de tre områder.

Borgerne er rekrutteret gennem tovholdere i de enkelte driftsområder. Resultaterne af undersøgelsen bygger på de deltagende borgeres udsagn. Der skal tages forbehold for repræsentativitetsgraden i forhold til den samlede målgruppe indenfor de tre målgrupper.

De tre målgrupper

Borgere, der kommer i dagtilbud under Voksne, Job og Handicap, som har været lukket ned

Borgere, der modtager bostøtte i eget hjem under Job, Udsatte og Socialpsykiatri

Borgere, der modtager sygedagpenge, hvor krav om ret-og pligtsamtaler er ændret

Undersøgelsens spørgsmål

Hvordan oplever borgerne nedlukning af dag- og aktivitetstilbud under Voksne, Job og Handicap? Hvordan har det påvirket deres dagligdag?

Hvordan oplever borgerne ændringen af de fysiske hjemmebesøg til bostøtte som virtuelle møder og samtaler over telefon, samt møder i det fri (walks and talks)? Hvordan har det påvirket borgernes dagligdag?

Hvordan oplever borgere på sygedagpenge kontakten til kommunen og ændring af krav om fysisk fremmøde til samtaler? Hvad har det betydet for borgerne, at kontakten til kommunen har været frivillig og er foregået telefonisk og virtuelt?

Interview som metode

Dagtilbudsområdet, VJH: ét
gruppeinterview med 7 borgere
fra forskellige bosteder,
bofællesskaber og egen bolig

Bostøtteområdet, JUS: 3
individuelle interview i eget
hjem + 7 telefoninterview

Sygedagpengområdet, JSY: 5
telefoninterview

22

borgerstemmer
i alt

De tre tilbud

- før og under Corona

	FØR corona-krisen	UNDER corona-krisen
Dagtilbud for voksne med handicap	• Borger deltager i beskæftigelses-og fritidsaktiviteter på dagtilbud udenfor egen bolig eller bosted	• Dagtilbud lukker – på bosteder etableres aktiviteter primært udendørs. • For borgere i eget hjem er der ingen aktiviteter
Bostøtte i eget hjem	• Fysiske besøg fra bostøtte i borgeres eget hjem • Evt. suppleret med telefoniske møder/samtaler	• Telefonmøder • Virtuelle møder på Skype • Walks and talks besøg udendørs med afstand • Fysiske besøg ved særlige behov (med dispensation)
Sygedagpenge-modtagere	• Borgere indkaldes til samtaler med fremmøde på jobcentret (ret og pligtsamtaler) • Kursusaktiviteter ved personligt fremmøde	• Samtaler og møder foregår over telefon og som virtuelle møder • Beskæftigelsesindsats suspenderet – kontakt til jobcentret er frivilligt • I en ny midlertidig lovgivning kan borgernes sygedagpengeperiode forlænges frem til juni, selvom de ikke lever op til forlængelseskriterierne

Borgerne fortæller

Erfaringer fra dagtilbudsområdet (VJH)

Nedlukningen af aktivitetstilbud i VJH er primært oplevet som forvirrende for de tilknyttede borgere. Der er tale om en gruppe borgere, der sætter stor pris på struktur og fast hverdagsrytme, og det har derfor været svært at skulle undvære de daglige aktiviteter på aktivitetscentret og øvrige fritidstilbud.

Nedlukningen har påvirket hverdagen forskelligt alt efter, om borgeren bor på et bosted eller i egen bolig. Det har også været afhængig af borgerens netværk. To interviewpersoner flyttede hjem til forældrene under nedlukningen.

”Det var meget svært i starten og jeg vidste ikke, hvad jeg skulle foretage mig, fordi det hele gik i stå.”

Citat: Borger på bosted

”Jeg var blevet sendt hjem efter formiddagspausen og var så rundforvirret resten af dagen”.

Citat: Borger på bosted

”Jeg bor alene, så det var svært for mig. Jeg var ved at blive skør og miste talens sprog. [...] Det var ret uhyggeligt, når man er alene og ikke har nogen at snakke med. De har en fordel for dem, der bor i bofællesskab, for de har jo nogen at snakke med. [...] Jeg boede hos min mor, for jeg var helt stresset og forvirret”

Citat: Borger i egen bolig

*”[Aktivitetscentret] er
mere end bare et arbejde
for os. Det er fællesskab
og sammenhold og
venskaber.”*

Citat: Borger på bosted

Erfaringer fra dagtilbudsområdet (VJH), fortsat

Aktiviteter på bosteder har været godt, men det kan ikke erstatte aktivitetsstederne og borgernes oplevelse af samvær med andre på tværs af botilbud mm.

Samtlige interviewpersoner er glade for at vende tilbage til aktivitetscenteret og ønsker en hverdag som før corona-krisen.

Det koster energi at lave om på hverdagsrytme og vaner. Den nye hverdag på aktivitetsstedet, efter den gradvise genåbning, har været energikrævende, da der er nye restriktioner og tiltag for at mindske corona-smitte. Det tyder også på, at nedlukningen har givet et øget behov for ro og afslapning.

"Hvis vi ikke havde corona, så skulle det være som det plejer. Lave noget på tværs af værkstederne igen og give hinanden et kram. Og hygge os, når vi har morgenmad. Gentage samværet i kantinen. Og morgensang – vi plejer at have det hver fredag ude i kantinen, hvor et personale spiller guitar."

Citat: Borger på bosted (og flere siger noget lignende)

"Der har været nogen fra et aktivitetscenter ude på [mit bosted], hvor vi har kunnet komme mere ud med bussen. Der var en dag, hvor vi var på tur først til Dyrehaven og senere til Moesgaard Strand, hvor vi fik is. [...] Der har været nogen aktiviteter, men ikke hver dag."

Citat: Borger på bosted

"Det bedste var, at der var nogle aktiviteter, der hvor jeg boede. Nogen fra andre steder, der kom ud. Vi havde f.eks. fitness en dag. Det foregik mest udendørs. Det var godt at være sammen udenfor."

Citat: Borger på bosted

Erfaringer fra bostøtteområdet (JUS)

I erfaringsopsamlingen er ti borgere med bostøttetilbud i eget hjem under Job, Udsatte og Socialpsykiatri blevet spurgt om deres oplevelser af tilbuddet under corona-krisen.

Borgerne modtager støtte til mestring af liv med sindslidelse og psykosociale og eksistentielle udfordringer som angst, usikkerhed, krise, ensomhed, manglende motivation og initiativ, støtte til struktur og overblik.

Borgernes dagligdag, struktur og håndtering af deres udfordringer blev påvirket i mindre eller større grad, da bostøttetilbud i eget hjem blev lukket ned eller ændret.

Borgere oplever, at det har været svært at skabe og opretholde struktur i en usikker hverdag, som corona-krisen har ført med sig.

”Jeg kunne ikke forstå, at Danmark kunne lukke ned. Især den første måned led jeg meget af paranoia. Jeg var bange for ex at blive syg, at dø og bange for at gøre noget forkert. Jeg var også bange for at blive indlagt på psyk., fordi jeg havde en pårørende, der var blevet sendt hjem fra sygehuset i starten for ikke at blive smittet.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Det blev ret hurtigt tydeligt for mig, hvad mine udfordringer er – og det blev svært at holde fast i den struktur, der var før d. 13. marts – det hele blev vendt på hovedet.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

Erfaringer fra bostøtteområdet (JUS), fortsat

Borgere fortæller om en oplevelse af tilbagegang i livsmestring, kaos, indlæggelse, oplevelse af at være blevet sat tilbage, og oplevelse af, at det er svært at komme i gang igen.

”Det var noget rigtig møg! En svær periode, hvor jeg fik det meget dårligere, end jeg ellers har haft det.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

Samtidig med at borgere oplever, at det har påvirket deres dagligdag og håndtering af livsmestring negativt, har flere af borgerne også handlet anderledes, taget initiativ, og blevet inspireret til at gøre andre ting, f.eks. håndarbejde, gået ture, fået øje på og brugt de nye kommunikationsformer selv og ift. pårørende/netværk.

”Jeg blev meget påvirket af alt det uforudsigelige undervejs – pludselig var der nye regler for adfærd og omgangsformer. Jeg var bange for at gøre noget forkert, at andre skulle iagttage mig og se, at jeg ikke gjorde det rigtige. Jeg tror, at det var det, der gjorde mig så syg, at jeg måtte indlægges.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Jeg er blevet god til at gå flere lange ture – det har været godt at komme ud. Og jeg har trænet hjemme med træningsvideoer.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Jeg har lært at gå ture og samle på smil – og sætte bamser i vinduet for at glæde børnene.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Min bostøtte og jeg havde lige fået gang i en hel masse, og så blev vi rykket tilbage til start! Det er svært at starte op igen – det er ligesom, man har mistet nogle sociale kompetencer... det er svært at være sammen med mennesker igen ...”

Citat: Borger i bostøttetilbud

Erfaringer fra bostøtteområdet (JUS), fortsat

Telefonmøder og virtuelle møder kombineret med fysiske besøg i hjemmet kan fungere godt for nogle borgere. De fremhæver dog, at virtuel bostøtte ikke kan erstatte de fysiske møder, men være et godt supplement. Det forudsætter, at bostøttemedarbejder og borger kender hinanden godt. Borgere betoner fordelene ved, at med telefonmøder har der været kontakt hyppigere, af kortere varighed og med større fleksibilitet, og derfor mere tilpasset borgerens behov.

For andre borgere kan telefonisk eller virtuel bostøtte ikke erstatte den fysiske bostøtte. Bostøtte i det fri, walks and talks, har fungeret godt for nogle borgere. Andre borgere har haft brug for fysiske hjemmebesøg, da de har haft vanskeligere ved at åbne op og tale frit udendørs.

”Det gik, og vi kommunikerede ok på telefon, fordi relationen er så tæt og min bostøtte kender mig så godt – hun kan høre på mig, hvordan jeg har det – og kan se mit hjem for sig. Så jeg var hjulpet godt på vej – men det var svært at opretholde struktur og få lavet skema og kalender.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Da vi måtte begynde at få besøg igen, mødtes jeg udenfor med min bostøtte – men det var ikke det samme – det var med afstand og jeg blev påvirket af, at det flyttede fra det private til offentlige rum. Jeg var også bange for at blive ked af det offentligt.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

*"Jeg ringede mere end tidligere og
snakkede mere med min bostøtte –
MEN telefonsamtaler kan ikke
erstatte fysiske møder. Jeg manglede
meget nogen at snakke med om mine
tanker, overvejelser og
katastrofetanker."*

Citat: Borger i bostøttetilbud

Erfaringer fra bostøtteområdet (JUS), fortsat

Nogle borgere oplever, at deres fysiske eller psykiske udfordringer har begrænset dem i udbyttet af telefonsamtaler.

Det kan ligeledes være en udfordring for borgere og bostøttemedarbejdere at arbejde med planlægningskemaer på alternative måder. Derudover kan det være en udfordring at arbejde med de samme problemstillinger i hjemmet uden et fysisk hjemmebesøg.

Bostøtte er ikke kun samtaler og hjælp til overblik og struktur i dagligdagen. De nye regler for bostøttebesøg og manglende fysiske kontakt (f.eks. et knus) har påvirket nogle borgere.

”Min bostøtte har en vane med at give knus, når hun kommer og går – det betyder rigtig meget for mig at mærke anerkendelse. Det må hun ikke mere. Jeg vil sige, at det opleves som et tillidsbrud for mig. Det er fremmedgørende for mig, og det er svært.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Jeg er ikke god til at snakke i telefon. Det er svært, når der ikke er noget at fokusere øjnene på. Det koster mere energi at snakke i telefon i 10 minutter end at mødes fysisk i 1 time. Det er nemmere at åbne op, når vi mødes fysisk og sige, hvis jeg har det skidt.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

”Det fungerer ikke med bostøtten virtuelt, og de skemaer mm jeg laver er svært at vise på en skærm. Det blev forvirrende.”

Citat: Borger i bostøttetilbud

Erfaringer fra sygedagpengeområdet (JSY)

Nedlukning af fysisk fremmøde til samtaler, samt ændring af lov og pligt-samtaler til frivilligt tilbud, har i forskellige grad påvirket borgerne tilknyttet JSY.

I erfaringsopsamlingen deltager borgere, der er sygemeldte i en planlagt afgrænset periode (f.eks. pga. knæoperation) og borgere, der er sygemeldte pga. stress og depression. Sygemeldinger for den sidste gruppe vil ofte være af længere varighed og indebære deltagelse i flere afklarings- og opfølgningssamtaler og tilbud ift. behandling, arbejdsfastholdelse, jobafklaring mm.

Flere borgere oplever, at omlægningen af mødeform til telefoniske og virtuelle møder har fungeret godt, og at der har været taget godt hånd om dem i perioden under nedlukningen. Borgerne har profiteret af de jævnlige telefonmøder og -samtaler med medarbejdere i JSY og oplever, at kontakten til centret har været nem, fleksibel og tilpasset den enkeltes behov.

"Min sagsbehandler har ringet til mig et par gange under coronakrisen, og jeg har ringet til hende en gang. Jeg havde nået at møde hende et par gange inden corona, så det fungerede fint med telefonmøder."

Citat: Sygemeldt borger

"Før corona deltog jeg i fysiske samtaler, men under nedlukningen foregår kontakten på telefon [...] hver 14. dag og nogle gange oftere – efter behov – vi aftaler fra gang til gang. Det har været gavnligt for mig med den forbindelse – jeg havde måske ikke kunnet klare det uden!"

Citat: Sygemeldt borger

"Jeg er blevet mødt med tillid frem for mistillid, hvilket betød, at jeg følte mig mødt og forstået".

Citat: Sygemeldt borger

Erfaringer fra sygedagpengeområdet (JSY), fortsat

Nedlukningen har påvirket borgere på forskellig vis alt efter varighed og baggrund for sygemelding, samt tidspunkt for og grad af tilknytning til JSY, f.eks. igangværende tilbud eller forløb inden corona-krisen. Resultaterne peger på, at for nogle borgere har telefonsamtaler, frivilligheden og fleksibilitet i forhold til omfang og antal samtaler fungeret fint. For andre borgere har det haft en større betydning, at der har været jævnlig kontakt til og opfølgning fra kommunen.

Borgere i jobafklarings- og arbejdsfastholdelsesforløb, som er blevet gennemført som online forløb, oplever, at det har fungeret godt, og i nogle sammenhænge har det været bedre tilpasset borgers behov fremfor fysiske fremmøder.

”Det har været rigtig godt for mig med telefonmøder – ikke det optimale – det er bedre at mødes personligt – jeg blev mere træt efter telefonmøder, fordi man skal koncentrere sig mere, men som situationen er - var det godt”

Citat: Sygemeldt borger

”Normalt vil man føle sig stigmatiseret, når man er sygemeldt, men under nedlukningen føltes det ikke unormalt. Det var rart.”

Citat: Sygemeldt borger

”Det var godt for mig at kunne følge det online – fordi det var nemmere for mig at koncentrere mig, når jeg sad og lyttede (borger slukkede skærmen) – det er mere vanskeligt i et rum med mange mennesker.”

Citat: Sygemeldt borger

Erfaringer fra sygedagpengeområdet (JSY), fortsat

Borgere har oplevet en dobbelthed i færre krav og mindre pligt ift. deltagelse i møder med sagsbehandler. På den ene side var det godt med færre krav og mere ro, og på den anden side ønskede borgere, at der skulle ske noget hurtigt ift. indsats. En borger beskriver det som *"et tve-ægget sværd"*. Det betyder i nogle tilfælde, at nedlukningen har ført til, at borgere selv har taget initiativ til handling, der kan ændre deres situation.

"Det var godt at få den ro, jeg havde brug for [...] men med tiden blev jeg utålmodig [...] man går meget rundt alene og har brug for kontakt. Den der snor i én manglede. Jeg havde bare brug for, at der kom gang i en indsats hurtigt"

Citat: Sygemeldt borger

"Jeg oplevede, at der var meget stille fra kommunen. Lige pludselig ingen krav eller møder. Men jeg ville bare tilbage [på arbejdsmarkedet] – og var meget opsøgende ift. min sagsbehandler for at kunne komme i gang med behandling. Da der blev lukket ned, satte jeg selv noget i gang ift. behandling [...] jeg er blevet raskmeldt, har været aktivt jobsøgende og starter nyt job til august."

Citat: Sygemeldt borger

Perspektivering

Undersøgelsen har givet stemme til 22 borgere, der har haft meget forskellige oplevelser med nedlukningen og de alternative tilbud under Corona-krisen. Det har for nogen borgere været en meget svær tid – og disse skal nu hjælpes tilbage på fode. Andre har taget godt imod de alternative tilbud – og fremhæver særligt den større grad af fleksibilitet og inddragelse i eget forløb.

Undersøgelsen giver anledning til følgende overvejelser, som bør drøftes med ledere og medarbejdere på de tre områder.

- På **dagtilbudsområdet** (VJH) ser de adspurgte ingen fordele ved indsatsen under Corona. Kan det skyldes en *bias* i udvælgelsen af interviewpersoner? De deltagende har formentlig været forholdsvis ressourcestærke og udadvendte borgere, der måske i særlig høj grad trives i de normale aktivitetstilbud. Kan det tænkes, at borgere med større grad af funktionsnedsættelse faktisk har profiteret af nedlukning og ændring af bemanning (mere og fast personale, og mindre udskiftning i perioden) fx oplevelse af større kontinuitet, færre brud og flere aktiviteter på bostederne?

Perspektivering, fortsat

- Hvordan kan man fremover tilrettelægge **bostøtteområdet** (JUS) med en større grad af fleksibilitet, der afspejler borgernes differentierede ønsker og behov? Fx som en kombination af virtuelle og fysiske hjemmebesøg?
- Hvordan håndteres en differentieret indsats med øget borgerinddragelse i praksis?

- Hvordan kan vi på **sygedagpengeområdet** (JSY) bygge videre på de positive erfaringer, herunder den store tilfredshed med telefon- og videosamtaler?
- Vores fund bakkes op af en stor KL-undersøgelse i 12 kommuner ([klik her](#)). Den viser bl.a., at telefon- og videomøderne fungerer godt for mange sygedagpengemodtagere, som pga. fysiske eller psykiske udfordringer ikke altid magter at møde fysisk op. Telefon- og videosamtaler fremhæves af borgere og medarbejdere som en bedre løsning, der letter den lediges hverdag og skaber en mere fleksibel dialog.

Punkt 4: Drøftelse af antal indskrivninger i HUUS

Indstilling

Til Rådmand Kristian Würtz
Fra Unge Job og Uddannelse
Dato 15. september 2020

Status vedrørende indskrivninger i HUUS

1. Resume

HUUS er en helhedsorienteret housing-first indsats til unge hjemløse. Status per 1. september 2020 er, at der er 41 unge indskrevet i HUUS og Rådmand Kristian Würtz har efterspurgt en uddybende beskrivelse af målgruppen og deres udfordringer, der påvirker antal indskrivninger.

I indeværende sag præsenteres en række karakteristika ved den indskrevne målgruppe, som påvirker ressource-trækket i HUUS samt overvejelser omkring den bedste udnyttelse af HUUS og arbejdet med indskrivninger.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Unge Job og Uddannelse ønsker at justere det forventende antal indskrivninger i HUUS: Det forventes, at der er op til 50 indskrevne unge til en ordinær HUUS-indsats.

3. Baggrund

HUUS er en helhedsorienteret housing-first indsats, hvori der arbejdes med unge hjemløse mellem 18 og 29 år. Indsatsen i HUUS kombinerer bostøtte med et job eller uddannelsesfokus samt håndtering af andre udfordringer såsom psykisk sygdom, kriminalitet eller misbrug.

HUUS blev etableret i 2018, hvor teamet bestod af 3 medarbejdere og havde en normering på 30 unge. HUUS blev i 2019 udvidet til 6 medarbejdere. Med udvidelsen er det forventningen på sigt, at det indenfor rammerne er muligt at hjælpe op til 70 unge.

Der er per 1. september 2020 41 unge indskrevet til en indsats i HUUS.

Visiteringen af unge til HUUS sker gennem Ungecentret Værkmestergade (myndighedscenter på ungeområdet), men arbejdet med at få kontakt til de unge og afdækket en eventuel hjemløshedsproblematik sker i alle centre i Unge Job og Uddannelse. Der er ligeledes fra HUUS' side taget kontakt til unge-herbergerne i Aarhus i forhold til arbejde sammen om at motivere unge til en HUUS-indsats.

4. Effekt

Målgruppen af unge, som indskrives i HUUS, ændrer sig over tid, og hvor mange unge, der kan rummes indenfor den afsatte ressourcemæssige ramme i HUUS, afhænger af de unges problematikker og kompleksiteten heri.

Unge Job og Uddannelse ønsker en fleksibilitet i forventningen til antal indskrevne unge i HUUS, så det er muligt at arbejde med en bred målgruppe i regi af HUUS.

Unge Job og Uddannelse vurderer, at unge med komplekse problemstillinger som misbrug og psykiske lidelser kan profitere af en housing-first indsats i HUUS og ønsker ikke at udelukke disse fra målgruppen, men i stedet justere forventningerne til antal indskrevne unge.

HUUS-teamet vurderer, at en stor del af unge, som for indeværende får en indsats i HUUS, har et højt støttebehov grundet alvorlige psykiske lidelser og kriminalitet.

En overvejende andel af de unge er udfordret af alvorlig psykisk sygdom og misbrug. Der benyttes mange ressourcer i HUUS-teamet i forhold til at fastholde de unge i behandling og koordinere med blandt andet Regionerne herom.

Hertil kommer, at en ca. en fjerdedel af de unge, som er indskrevet i HUUS, har en dom for kriminalitet. Der er i forhold til disse unge behov for et tæt samarbejde med kriminalforsorgen og de unge har et højt støttebehov.

I foråret 2020 har mange af de unge med en indsats i HUUS oplevet en forværring af deres psykiske udfordringer grundet nedlukningen i forbindelse med Covid-19. Dette har betydet et øget ressourcetræk i HUUS i 2020.

Hertil har Covid-19 situationen bevirket, at der i 2020 har været mindre kontakt til/opsøgende dialog med de unge i forhold til at kunne motivere dem til at blive indskrevet i en HUUS-indsats.

Metoder til bedst mulig udnyttelse af HUUS

Samarbejde om Tage Hansens Gade Kollegiet

Med Tage Hansens Gade kollegiet etableres 24 ungeboliger tiltænkt 12 tidligere hjemløse unge og 12 unge studerende. Der er knyttet forskellige støttefunktioner til Tage Hansens Gade eksempelvis en social vicevært.

Det er forventeligt, at de unge tidligere hjemløse, som flytter ind, har behov for en støtteindsats og det er besluttet, at HUUS skal forestå denne. Der vil være tale om en individuel støtte til de unge bygget op om metoden CTI, som medarbejderne i HUUS uddannes til at løfte.

Samarbejdet omkring Tage Hansens Gade Kollegiet betyder, at der indskrives op til yderligere 12 unge i HUUS. Der forestår pt. en koordinering omkring de unge, hvor de eksempelvis udsluses af støtte, som de har modtaget gennem unge-herbergerne i Aarhus, og indskrives i HUUS.

HUUS-teamet vil kunne bidrage med et stærkt uddannelses- og beskæftigelsesmæssigt fokus i arbejdet med de unge på Tage Hansens Gade kollegiet, hvilket vurderes nødvendigt for at indfri de ambitiøse mål for job og uddannelse, som de involverede parter i Tage Hansens Gade Kollegiet har sat op for arbejdet med de unge tidligere hjemløse.

En lige vej til visitering og en god vej ud af HUUS igen

Unge Job og Uddannelse ønsker at sætte fokus på at skabe smidige og effektive arbejdsgange for visitering til HUUS, således at sagsbehandlere indenfor både social- og

beskæftigelsesområdet nemt og let kan visitere unge til en HUUS-indsats.

Det er oprindeligt tanken, at en HUUS-indsats skal vare i op til 2 år. En udskrivning fra HUUS er dog ofte betinget af, at de unge kan overgå til andre støttetilbud som eksempelvis bostøtte. Der er desværre pt. stort pres på bostøtteordninger i Aarhus Kommune.

Unge Job og Uddannelse er også opmærksom på, at der er behov for at arbejde med at skabe mere klare samarbejdsflader til andre støttetilbud for at sikre, at de unge oplever en god overgang ved udskrivningen fra HUUS.

Dertil kommer overvejelser omkring, hvorvidt HUUS ligeledes skal kunne indgå i afklaringen af unge i forhold til ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, så den unges beskæftigelsesmæssige forhold – hvis dette vurderes nødvendigt – er afklaret inden den unge udskrives af HUUS.

Der er kun begrænsede erfaringer med udskrivningen af unge HUUS efter en 2-årig periode, hvorfor Unge Job og Uddannelse arbejder på at finde gode håndtag til overgangen til andre indsatser.

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

Unge Job og Uddannelse vurderer på baggrund af den nuværende målgruppe, som modtager en indsats i HUUS, at det ikke er realistisk, at der indenfor den nuværende økonomiske ramme kan arbejdes med 70 indskrevne unge. Det vurderes, at et hensigtsmæssigt niveau vil være 50.

Sagsnummer: 20/080257-3

Antal tegn: 5366

Unge Job og Uddannelse

Sagsbehandler: Maja Bæk Andersen

Tlf.: 41 85 99 39

E-post: amaba@aarhus.dk

Punkt 5: Social- og Beskæftigelsesudvalgets besøgsdage november 2020

Bemærk at dagsordenen er struktureret anderledes, da næste punkt er 'Orientering om udvalgs mødet'. Dermed kan punkterne - med fordel - behandles i naturlig forlængelse af hinanden.

Indstilling

Til Rådmandsmødet
Fra Fagligt Sekretariat
Dato 15. september 2020

Indstilling vedrørende Social- og Beskæftigelsesudvalgets besøgsdage november 2020

1. Resume

På mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 2. september 2020 besluttede udvalget, at den planlagte studietur til Oslo til november 2020 grundet usikkerheden omkring Covid-19, udskydes til foråret 2021. Det blev samtidigt besluttet, at der i stedet gennemføres to besøgsdage i uge 46 i Aarhus og omegn.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Rådmandsmødet drøfter oplægget til en besøgstur for Social- og Beskæftigelsesudvalget den 9. & 10. november 2020 med overnatning.

At 2) Rådmandsmødet beslutter, hvilke besøgssteder der skal prioriteres i den videre planlægning.

At 3) Rådmandsmødet drøfter den videre inddragelse af Social- og Beskæftigelsesudvalget

3. Baggrund

På baggrund af drøftelsen på udvalgsmødet foreslår forvaltningen, at der gennemføres to besøgsdage den 9. og 10. november 2020 og at der arrangeres overnatning mellem de to besøgsdage. Der tilstræbes et overnatningssted, som er placeret et relevant sted ift. programmet.

Det er forventningen, at der samlet kan gennemføres 4-6 besøg fordelt på de to besøgsdage afhængig af transporttid mm.

Udvalget er tidligere blevet præsenteret for de nedenstående forslag. Forslagene er primært tilbud i Aarhus Kommune suppleret med et par forslag til regionale besøgssteder. Det er ved at blive afklaret om der kunne være interessante besøg i nogle af de nærliggende kommuner og at en overnatning i så fald kunne være i forlængelse af et sådan besøg.

Besøg
Besøg hos Overtaci House, Skejby
Besøge småjob-indsatser i Gellerup
Besøg ved Den Forberedende Grund Uddannelse (FGU) (Unge, Job og Uddannelse)
Virksomhedsbesøg med fokus på Flexuddannelsen (Unge, Job og Uddannelse)
Afdelingen for Virksomhedsservice. Rundbuehallen, Værkmestergade 13a (Job og Virksomhedsservice)
Center for Fleksjob og Særlige Virksomhedsindsatser. (Job og Virksomhedsservice)
Besøg i de nye ungdomsboliger i det tidligere patienthotel og Ungdomskulturhuset (Job, Udsatte og Socialpsykiatri)

Besøg på Sydhavnen med henblik på en drøftelse af udvikling af området ift. udsatte-målgruppen, herunder besøg på Værestedet, Napiffik og Nåleparken (Job, Udsatte og Socialpsykiatri)
Besøg på det nye psykiatriske sygehus i Skejby (Job, Udsatte og Socialpsykiatri)
Besøg på Tuesten Huse, som er et botilbud til borgere, der har svære psykiske og sociale problemer (Job, Udsatte og Socialpsykiatri)
Besøg ved Alkoholbehandlingen (Job, Sundhed og Ydelse)
Besøg ved Vuggestedet, som er en tidlig indsats på børneområdet (Børn, Familier og Fællesskaber)
Besøg ved Fællesskabelse På Tværs, som er en tidlig indsats på tværs af magistratsafdelingerne) (Børn, Familier og Fællesskaber)
Besøg på Snåstrup Vestergaard, hvor der bor domsanbragte borgere med udviklingshæmning (Voksne, Job og Handicap)
Besøg på Regionalt tilbud til borgere med autisme eks. Hinnerup Kollegiet med flere (Voksne, Job og Handicap)
Besøg ved Generationernes Hus på Aarhus Ø (Voksne, Job og Handicap)

Rådmandsmødet bedes prioritere, hvilke besøg der skal arbejdes videre med og komme med eventuelle nye forslag til besøgssteder. Dertil kan suppleres med besøg ved regionale tilbud og tilbud i andre kommuner.

Det foreslås, at udvalget præsenteres for et udkast til et foreløbigt program på udvalgsrådet den 28. september 2020. Alternativt at ovenstående liste rundsendes til prioritering hos udvalgsmedlemmerne og at udvalget forelægges et endeligt program på sit møde den 28. oktober 2020. Den sidstnævnte model foreslås, da der allerede nu er mange punkter til udvalgsrådet den 28. september 2020 (Grundet efterårsferien er der ikke møde i udvalget mellem den 28. september og den 28. oktober 2020).

4. Effekt

Intet at bemærke.

5. Ydelse

Intet at bemærke.

6. Organisering

Intet at bemærke.

7. Ressourcer

Udgifterne forbundet med studieturen afholdes af forvaltningen.

Bilag

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 20/080416-2

Antal tegn: 4.073

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Sagsbehandler: Jan Gehlert

E-post: geja@aarhus.dk

Punkt 6: Orientering om udvalgs mødet

**Em-
ne:** **Social- og Beskæftigelsesudvalgsmøde**

11. september 2020
Side 1 af 5

Mødedato: 16. september 2020
Mødetid: Kl. 16.30 – 18.30
Mødested: Rådhuset, lokale 390

**SOCIALE FORHOLD OG
BESKÆFTIGELSE**

Fagligt Sekretariat
Aarhus Kommune

Dagsorden kort:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Referat fra udvalgets møde den 2. september 2020
3. Byrådshenvist sag: Årlig opfølgning på masterplan på hjemløseområdet
4. Temadrøftelse: Sociale Forhold og Beskæftigelses Bæredygtighedsplan: Bedre vilkår for læring og fællesskaber
5. Beskæftigelsessituationen set i lyset af Covid-19
6. Godkendelse af udvalgets mødeplan 2021
7. Orienteringspunkter
8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet
9. Evt.

Ledelse & Politisk betjening
Jægergården,
Værkmestergade 15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 85 99 39

Direkte e-mail:
sobrj@aarhus.dk/
geja@aarhus.dk

Sag: 20/026037-1

Sagsbehandler:
Sofie Brøndt Jørgensen/
Jan Gehlert

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund/formål: Udvalget godkender dagsordenen for mødet.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 16.30 – 16.33 (3 min.)

Bilag:

- Dagsordenen til mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 16. september 2020.

2. Referat fra udvalgets møde den 2. september 2020

Baggrund/formål: Udvalget orienteres om referatet fra det seneste møde i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 16.33 – 16.35 (2 min.)

Bilag:

- Referat fra mødet den 2. september 2020

11. september 2020
Side 2 af 5

3. Byrådshenvist sag: Årlig opfølgning på masterplan på hjemløseområdet

Baggrund/formål: Byrådet henviste på sit møde den 9. september 2020 sagen til behandling i Social- og Beskæftigelsesudvalget.

Metode: Udvalget bedes drøfte og konkludere på sagen

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 16.35 – 16.55 (20 min.)

Bilag:

- Indstilling
- Bilag 1: Status på at-punkter i Masterplan på hjemløseområdet
- Bilag 2: Årlig opfølgning på masterplan på hjemløseområdet 2019
- Bilag 3: Modeller til bolig- og støtteløsninger til ældre udsatte med plejebehov
- Bilag 4: Anbefalinger fra arbejdsgruppen vedr. Kirkens Kørhærs aktiviteter i Nørre Allé
- Bilag 5: Høringssvar
- Notat, 02.09.2020, MSB (eftersendt 07.09.2020)
- Byrådsdebat

4. Temadrøftelse: Sociale Forhold og Beskæftigelses Bæredygtighedsplan: Bedre vilkår for læring og fællesskaber

Baggrund/formål: I budgetforlig 2020-2023 fik Sociale Forhold og Beskæftigelse i samarbejde med Borgmesterens Afdeling ansvaret for at udarbejde en 10-årig handleplan mhp sikring af den fremtidige balance på det specialiserede socialområde.

På de kommende møder i social- og beskæftigelsesudvalget temasættes de områder, som særligt tegner fremtiden for det specialiserede socialområde.

Formålet med temadrøftelsen er at få et indblik i de udfordringer, der er inden for de udvalgte fem temaer og herunder drøfte, hvordan der kan arbejdes med de skitserede udfordringer.

På mødet den 16. september 2020 drøftes temaet: "Bedre vilkår for læring og fællesskaber".

11. september 2020
Side 3 af 5

Driftschef for Børn, Familier og Fællesskaber Ruth Lehm indleder drøftelsen med et oplæg omkring temaet.

Metode: Mundtlig oplæg og efterfølgende drøftelse

Ansvarlig: Lotte Henriksen/Ruth Lehm

Tid: 16.55 – 17.35 (40 min.)

Bilag:

5. Beskæftigelsessituationen set i lyset af Covid-19

Baggrund/formål: Arbejdsmarkedet har været kraftigt påvirket af Covid-19. Ledigheden er steget markant siden marts. Særligt dimittender, unge uden eller med sporadisk erhvervserfaring samt ufaglærte er blevet ramt. På trods af en nu stigende beskæftigelse og faldende ledighed er situationen på det aarhusianske arbejdsmarked langt fra tilbage på niveauet fra før marts. Beskæftigelseschef Vibeke Jensen orienterer om udviklingen.

Metode: Udvalget orienteres og drøfter herefter sagen.

Ansvarlig: Vibeke Jensen

Tid: 17.35 – 18.00 (25 min.)

Bilag:

6. Godkendelse af udvalgets mødeplan 2021

Baggrund/formål: Social- og Beskæftigelsesudvalget bedes godkende udkast til mødeplanen for 2021.

Metode: Udvalget bedes godkende udkast til mødeplan

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 18.00 – 18.05 (5 min.)

Bilag:

- Udkast til mødeplan 2021

11. september 2020
Side 4 af 5

7. Orienteringspunkter

A) Status vedrørende Borgercenter Nord

Baggrund/formål: Udvalget orienteres om status vedrørende Borgercenter Nord

Tidligere materiale om emnet kan findes i FirstAgenda under mødet i Social- og Beskæftigelsesudvalget den 2. september 2020 under punkt 4.

Metode: Udvalget orienteres mundtligt om status i sagen og har mulighed for at stille opfølgende spørgsmål

Ansvarlig: Lotte Henriksen

Tid: 18.05 – 18.10 (5 min.)

8. Kurser og konferencer samt sager på vej til byrådet

Baggrund/formål: På hvert udvalgmøde forelægges udvalget en liste med kommende kurser, konferencer og aktiviteter, der er mulighed for at deltage i.

Ligeledes præsenteres udvalget for de sager, som er på vej til behandling i byrådet fra Sociale Forhold og Beskæftigelse.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Sander Jensen

Tid: 18.10 – 18.15 (5 min.)

Bilag:

- Kurser og konferencer
- Sager på vej til byrådet

9. Evt.

Baggrund/formål: Udvalget drøfter eventuelt øvrige sager.

Metode: Mundtlig drøftelse.

Ansvarlig: Sander Jensen

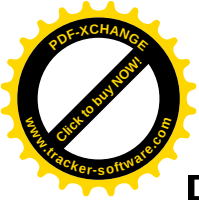
Tid: 18.15 – 18.20 (5 min.)

11. september 2020
Side 5 af 5

Bilag:

- Årshjul over sager til Social- og Beskæftigelsesudvalget

Punkt 7: Orientering fra Magistraten

Dagsorden med beslutningsgrundlag

for møde i **Magistraten**, mandag den 14. september 2020, kl. 08.30
Udvalgslokale 390

Åben dagsorden

Borgmesterens Afdeling

1. Forståelsesrammen "Styrket fokus på værdi - for og med borgerne"	2
2. Referat fra Magistratens møde den 7. september 2020	3
3. Opfølgning på øget anlægsaktivitet pr. ultimo august 2020	4
4. Energiparker og CO2-fangst	5

Sociale Forhold og Beskæftigelse

5. Svar til Ankestyrelsen om konsulenter på socialområdet	6

Teknik og Miljø

6. Bedre by i Viby – Strategisk helhedsplan for byudvikling langs Skanderborgvej	7
7. Høringssvar, VVM for udbygning af E45 til seks spor	8
8. Nye offentlige veje og stier samt bemyndigelse til åstedsforretning	9
9. Etablering af etagebebyggelse på Vestergade 50	10
10. Lokalplan 1136, Erhverv ved Hasselager Centervej, Hasselager - Forslag	11

Børn og Unge

11. Klimavenligt dagtilbudsbyggeri i Åbyhøj, Brabrand og Malling	12
12. Etablering af erstatningskapacitet på Louisevej 37	13

Flere afdelinger

13. Eventuelt	14

Lukket dagsorden

Lukket dagsorden

14. Ansættelse af ny forvaltningschef for Sport og Fritid	15

Punkt 8: Social ulighed i sundhed og sygdom

Indstilling

Til Rådmandsmøde
Fra Fagligt Sekretariat
Dato 15. september 2020

Social ulighed i sundhed og sygdom

1. Resume

På baggrund af ønske fra rådmanden orienteres om resultaterne fra Sundhedsstyrelsens rapport om "Social ulighed i sundhed og sygdom".

Overordnet viser resultaterne, at der er ulighed i sundhed og sygdom på stort set alle de indikatorer, der indgår i rapporten. Det vil sige, at personer med kortere uddannelse har mere sygdom, mærker større konsekvenser af sygdommene og dør af sygdommene tidligere end personer med lang uddannelse. Forskellene i sundhed og sygdom er systematiske og gradvise, hvilket vil sige, at jo kortere uddannelse, jo dårligere sundhed, jo mere sygdom og jo større konsekvenser af sygdommene.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) orienteringen tages til efterretning

3. Baggrund

Den 2. september 2020 udkom rapporten "Social ulighed i sundhed og sygdom". Rapporten er udarbejdet for Sundhedsstyrelsen af Statens Institut for Folkesundhed (SIF) med bistand fra Sundhedsstyrelsens ekspertgruppe i social ulighed i sundhed.

Rapporten er den første af sin art og giver på tværs af en lang række parametre en status på den sociale ulighed i sundhed i Danmark. Ligeledes beskrives udviklingen over tid med udgangspunkt i perioden 2010-2017. Fremover vil rapporten udkomme hvert fjerde år, så det bliver muligt at

følge udviklingen i den sociale ulighed i sundhed i Danmark.

Resultaterne i rapporten præsenteres indenfor nedenstående syv emner:

- 1) Sociale vilkår for sundhed
- 2) Generelle helbredsindikatorer
- 3) Tidlige vilkår for sundhed og sygdom
- 4) Sundhedsadfærd og arbejdsmiljø
- 5) Mentalt helbred og psykisk sygdom
- 6) Somatiske sygdomme og ulykker
- 7) Kontakt med sundhedsvæsenet

Under hvert emne måles på forskellige indikatorer. I alt måles der på 69 indikatorer, som alle vurderes i forhold til befolkningens uddannelsesbaggrund og dermed viser, om der er sociale forskelle i sundhed og sygdom.

Opsummering af resultater

Resultaterne viser, at der er ulighed i sundhed og sygdom på stort set alle de indikatorer, der indgår i rapporten. Det vil sige, at personer med kortere uddannelse har mere sygdom, mærker større konsekvenser af sygdommene og dør af sygdommene tidligere end personer med lang uddannelse. Forskellene i sundhed og sygdom er systematiske og gradvise, hvilket vil sige, at jo kortere uddannelse, jo dårligere sundhed, jo mere sygdom og jo større konsekvenser af sygdommene.

På de følgende sider opsummeres rapportens resultater indenfor hvert emne.

Sociale vilkår for sundhed

Indkomst, fattigdom og arbejdsløshed er alle indikatorer for sociale vilkår, der har betydning for sundheden. Af rapporten fremgår, at der fra år 2000-2018 er sket en stigning i indkomstuligheden i Danmark. Derudover viser resultaterne, at der blandt personer med kort uddannelse er en højere andel, som er relativt fattige, og en højere andel, som er arbejdsløse, end blandt personer med lang uddannelse. Der ses en stigning i den sociale ulighed, hvad angår fattigdom, i perioden 2000-2016 både blandt mænd og kvinder. Derimod ses et fald i den sociale ulighed i arbejdsløshed blandt kvinder i perioden 2000-2017.

Generelle helbredsindikatorer

De generelle helbredsindikatorer inkluderer restlevetid for 30-årige, dødelighed i befolkningen, børnedødelighed, selvvurderet helbred og funktionsevne hos ældre. Blandt personer med kort uddannelse er der en kortere restlevetid og en højere dødelighed end blandt personer med lang uddannelse. Ligeledes gælder det, at antallet af dødfødsler, antallet af neonatale dødsfald og antallet af dødsfald blandt børn under 5 år er højere blandt mødre med en kort uddannelse. Resultaterne viser derudover, at der blandt personer med kort uddannelse er en lavere andel, der har et godt selvvurderet helbred og en større andel, der har begrænset mobilitet og begrænsede kommunikationsfærdigheder end personer med høj uddannelse. I forhold til udviklingen ses en stigning i den sociale ulighed i dødelighed i perioden 1988-2017, og der ses en stigning i den sociale ulighed i restlevetid blandt 30-årige i perioden 1990-2016.

Tidlige vilkår for sundhed og sygdom

Social ulighed i sundhed kan kun forstås, hvis man ser det i et livsforløbsperspektiv, hvor de livsvilkår, som samfundet og familierne kan skabe for sine børn, påvirker børnenes opvækst, senere uddannelse, erhverv og helbred. Rapporten beskriver en række vigtige indikatorer på de tidlige vilkår for den sociale ulighed i sundhed, herunder miljø i fosterlivet, forholdene omkring fødsel, de første leveår samt indikatorer, som påvirker børn og unges skolegang. Det fremgår, at der blandt børn af mødre med en kort uddannelse er flere, der fødes før uge 37, flere der fødes for små i forhold til gestationsalder og færre, der ammes fuldt ud i fire måneder end børn af mødre med lang uddannelse. Ligeledes er der blandt børn af forældre med kort uddannelse færre, der gennemfører børnevaccinationsprogrammet, færre piger der gennemfører HPV-vaccination, færre med god tandsundhed og flere overvægtige. Der ses også en større andel af børn af forældre med kort uddannelse, der lever under fattigdomsgrænsen sammenlignet med børn af forældre med lang uddannelse, og der er i perioden 2010-2016 sket en stigning i denne sociale ulighed. Hvad angår mental sundhed, viser resultaterne, at der blandt piger af forældre med lav familiesoci-

algruppe er en højere andel med lav livstilfredshed, end blandt piger af forældre med høj familiesocialgruppe. Denne sammenhæng findes ikke for drenge. For både piger og drenge gælder det, at der er en højere andel af børn af forældre med lav familiesocialgruppe, der har lav self-efficacy, end blandt børn af forældre med høj familiesocialgruppe i årene 2014 og 2018. Der ses ingen social ulighed i ensomhed blandt børn. I forhold til ungdomsårene ses der social ulighed, idet færre unge af forældre med kort uddannelse gennemfører en ungdomsuddannelse sammenlignet med unge af forældre med lang uddannelse. Den sociale ulighed falder i perioden 2010-2017. For unge, der har brugt stoffer, finder rapporten ingen social ulighed.

Sundhedsadfærd og arbejdsmiljø

Rapporten har undersøgt sundhedsadfærd målt ved rygning, alkohol, fysisk inaktivitet, overvægt og ophobning af risikofaktorer. Arbejdsmiljø er undersøgt ved at se på indflydelse på eget arbejde og fysiske krav. Resultaterne viser, at der generelt er høj social ulighed, hvad angår sundhedsadfærd. Det gælder i forhold til andelen der ryger dagligt, er fysisk inaktive, er svært overvægtige og har en ophobning af disse risikofaktorer, idet andelen er større for personer med kort frem for lang uddannelse. Omvendt er der blandt personer med en lang uddannelse en højere andel, der overskrider Sundhedsstyrelsens højriskogrænse for ugentligt alkoholindtag og flere, der jævnligt indtager fem eller flere genstande ved samme lejlighed. Hvad angår alkoholindtag er der således tale om omvendt social ulighed. Der er i perioden 2010-2017 ikke sket nogle ændringer i den sociale ulighed for de nævnte indikatorer relateret til sundhedsadfærd. I forhold til arbejdsmiljø er der for personer med en kort uddannelse flere, der oplever at have lav grad af indflydelse på løsning af arbejdsopgaver og flere, der har fysiske krav på arbejdet end for personer med lang uddannelse.

Mentalt helbred og psykisk sygdom

Resultaterne viser, at der generelt ses en høj grad af social ulighed i forhold til mentalt helbred og psykisk sygdom. Blandt personer med kort uddannelse er der en højere andel, der har dårligt mentalt helbred, har et højt stressniveau, og som ofte føler sig uønsket alene sammenlignet

med personer med lang uddannelse. Endvidere er der blandt personer med kort uddannelse et højere antal nye tilfælde af depression, bipolar lidelse og skizofreni pr. 100.000 personer. Der ses ingen sammenhæng mellem forældres uddannelsesniveau og psykiske sygdomme. Fra 2010-2017 reduceres den sociale ulighed i antallet af nye tilfælde af depression blandt både kvinder og mænd. Ligeledes reduceres den sociale ulighed i antallet af nye tilfælde af skizofreni fra 2010-2017 blandt mænd. For mænd ses en social ulighed i forhold til antal selvmord pr. 100.000 personer, idet antallet er højere for mænd med en kort uddannelse. Denne sammenhæng ses ikke blandt kvinder.

Somatiske sygdomme og ulykker

Det fremgår af rapporten, at der generelt er en høj grad af social ulighed, hvad angår somatiske sygdomme. Blandt personer med kort uddannelse er der et højere antal af nye tilfælde pr. 100.000 personer med diabetes, iskæmisk hjertesygdom, cerebrovaskulære sygdomme (blodkarsygdomme i hjernen), KOL, lungekræft, tyk- og endetarmskræft, muskel-skelet-diagnoser og demens. Desuden ses en større andel blandt personer med kort uddannelse, der har flere kroniske sygdomme samtidigt, og denne sociale ulighed stiger i perioden 2010-2017. For brystkræft er der en lav grad af omvendt social ulighed, idet der er færre kvinder med kort uddannelse, der får brystkræft, sammenlignet med kvinder med lang uddannelse. I rapporten er der mål for tilbagevenden til arbejde og dødelighed efter diagnoserne iskæmisk hjertesygdom, cerebrovaskulær sygdom, KOL, brystkræft, lungekræft samt tyk- og endetarmskræft. Resultaterne viser, at 2-3 gange flere med kort uddannelse ikke vil være tilbage i arbejde indenfor fire år efter diagnosen er stillet sammenlignet med personer med lang uddannelse. Risikoen for at dø indenfor fem år, efter diagnosen af disse sygdomme er stillet, er ligeledes højere for personer med kort uddannelse. Rapporten undersøger også sammenhængen i forhold til tandsundhed og finder, at der er en høj grad af social ulighed, da andelen af personer med 20 eller flere naturlige tænder stiger med højere uddannelsesniveau. I forhold til trafikulykker og faldulykker blandt ældre viser resultaterne, at der er en lav grad af social ulighed blandt mænd, idet en højere an-

del af mænd med kort uddannelse kommer til skade. Hvad angår udviklingen ses et fald i den sociale ulighed i trafikulykker blandt mænd, men en stigning i faldulykker. For kvinder ses ingen sammenhæng i forhold til ulykker.

Kontakt med sundhedsvæsenet

I kontakten med sundhedsvæsenet er samspillet mellem den enkelte person og sundhedsvæsenet et centralt element. Resultaterne viser, at der blandt personer med kort uddannelse er en lavere andel, der deltager i screening for tyk- og endetarmskræft end blandt personer med lang uddannelse. Den tilsvarende sammenhæng gælder for kvinder i forhold til screening for livmoderhalskræft og brystkræft. Blandt mænd med kort uddannelse har flere kontakt til almen praktiserende læge. Denne sociale ulighed ses ikke for kvinder. For både mænd og kvinder ses social ulighed i forhold til kontakt med praktiserende speciallæge. Blandt personer med kort uddannelse er der en højere andel, der er visiteret til personlig pleje end personer med lang uddannelse i 2010, men ikke i 2017. Blandt mænd ses der social ulighed i forhold til praktisk hjælp – dog er der sket et fald i denne sociale ulighed i perioden 2010-2017. For personer med kort uddannelse har flere modtaget kommunale sygeplejeydelser end for personer med lang uddannelse. Dette gælder for både mænd og kvinder i 2013. Blandt personer med kort uddannelse har en højere andel en forebyggelig indlæggelse og en korttidsindlæggelse, og en højere andel får førtidspension. For både forebyggelige indlæggelser, korttidsindlæggelser og førtidspension er den sociale ulighed steget frem mod 2017. Resultaterne viser også, at der blandt personer med kort uddannelse er flere, der oplever mangel på social støtte, hvilket både gælder for personer med og uden langvarig sygdom.

4. Effekt

-

5. Ydelse

-

6. Organisering

-

7. Ressourcer

-

Bilag

Tidligere beslutninger

Sagsnummer: 20/078675-3

Antal tegn: 11.848

Fagligt sekretariat

Sagsbehandler: Mia Brunebjerg Rasmussen

E-post: rmibr@aarhus.dk

Punkt 9: Bordrunde

Bordrunde